

med Fattigvæsenet, saa tror jeg dog, man gjerne kunde vende det om og sige, at de, der ere saaledes stillede, at de maa ty til offentlig Fattigunderstøttelse, snarere have et Nag paa de Andre, thi de have en lovhjemlet Ret til at faa Hjælp, naar de ikke kunne ernære sig, og de Andre have en lovhjemlet Forpligtelse til at give denne Hjælp, og der turde derfor være noget Berettiget i, at disse ogsaa fik nogen Indflydelse paa, hvorledes denne Hjælp skulde tilveiebringes, og i hvilken Grad den skulde uddeles. Det ærede Medlem maa ikke glemme, at de, der skulde have Hjælpen, have en lovhjemlet Ret til at faa den, og at de Andre have en lovhjemlet Pligt til at give den. Hvad det ærede Medlem udtalte med Hensyn til disse Fattiggaarde, som han ikke saa paa med meget venlige Bliffe, saa forekommer det mig, at, dersom han havde lagt Mærke til, hvad jeg udtalte første Gang, jeg havde Ordet, saa gif min Betragtning netop i den Retning, at jeg troede, at de, der stode fjernere fra Fattigvæsenet, det vil sige fra dem, der vare nødte til at tage Hjælp af Fattigvæsenet, i Reglen ogsaa vare de humaneste ligeoverfor dem, der vare nødte til at tage Hjælpen.

Th. Nielsen: Det er kun nogle ganske korte Bemærkninger, jeg skal tillade mig, især i Anledning af, hvad det ærede Medlem for Bønsild (Raben) sidst udtalte. Han sagde, at han vilde vedblive at tale, selv om han skulde vække mit Misshag; men det er ingenlunde Tilfældet, han vækker ikke mit Misshag, jeg hører tværtimod med spændt Opmærksomhed paa hans grundige Undersøgelser, særlig vedrørende Land- og Kommunalvæsenet. Det ærede Medlem sagde endvidere, at han ikke havde set, at der var fremkommet noget Nyt fra Heltallets Side; men maaffe jeg tør spørge, om det ærede Medlem da selv er fremkommet med noget Nyt? Han sagde, at han vilde imødegaa en Uttring, jeg sidst havde brugt, idet jeg nemlig skulde have sagt, at han havde brugt Gaan ligeoverfor Husmændene, og dette skulde jeg have støttet paa Noget, som han havde udtalt ligeoverfor. Husmændene, vedrørende Bevæsenet. Dertil vil jeg sige; at

netop hvad det ærede Medlem idag sagde, giver mig Anledning til at fastholde min Paastand. Det ærede Medlem sagde nemlig, at Husmændene ikke brøde sig videre om Forbedringer paa Veiene og vilde lægge dem over paa Hartkornet alene; men ligner dette ikke Noget, hvad jeg sidst har udtalt? Dette til det ærede Medlem. — Forøvrigt skal jeg bemærke, at jeg vedkjender mig den Grundsatning, at Gaardmandsklassen saavel som Middelklassen i det Hele særlig egner sig til at bære baade vort konstitutionelle og vort kommunale Liv; men netop fordi jeg vedkjender mig denne Grundsatning, er jeg en Ven af dette Forslag. Hvem har i Virkeligheden været Privilegiehavernes og de Privilegeredes værste Fjende? Det have de selv været. Alle Tidens Historie og Erfaring vidner om, at det er saa: Hvad er det, der har fremkaldt de store Kriser? Det er netop det, at der har været Udstillige, som have været i Besiddelse af Privilegier og Forrettigheder, men det er netop disse Kriser, som vi paa den rolige Udviklings Begne maa ønske at undgaa her i Landet. Der er blevet bemærket imod Forslaget, at der ikke var nogen Trang dertil, at der ikke havde vist sig nogen Bevægelse derfor, men netop derfor mener jeg, at det er det rette Tidspunkt til at vedtage det. Var der derimod en stærk Bevægelse, gif Valgerne høit — om jeg maa bruge det Udtryk — i folkelig Retning, i Retning af at rive til sig, vilde jeg være meget betænkelig derved; men netop fordi Tiderne ere rolige; er denne Sag særlig skikket til Overveielse. Naar det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (S. S. Christensen) bemærkede, at der ikke var Trang udenfor denne Gal, tror jeg dog, det er vel meget sagt (S. S. Christensen: Det sagde jeg ikke.). Ja, det ærede Medlem sagde, at der ikke var kommet Noget derom til hans Kundskab, men i saa Fald tror jeg, det ærede Medlem maa undskyldte, at vi Andre sige, at hans Kundskab da heller ikke er saa vidtgaaende i dette Stykke, som det mulig kunde ønskes, at den var. Forøvrigt maa jeg spørge det ærede Medlem, hvor stor Trang der, dengang vi fik Grundloven af 5te Juni 1849, var paa hans Egn, hvormange Roster der